

218

F

218F

نام :

نام خانوادگی :

محل امضاء :

صبح جمعه

۹۲/۱۲/۱۶

دفترچه شماره (۱)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**آزمون ورودی
دوره‌های دکتری (نیمه متمرکز) داخل
سال ۱۳۹۳**

**مجموعه علوم تاریخی (۱)
(کد ۲۱۰۷)**

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی - تاریخ ملل و نحل و اندیشه سیاسی تاریخ اسلام، روش تحقیق و منبع شناسی در تاریخ اسلام)	۹۰	۱	۹۰

اسفندماه سال ۱۳۹۲

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نمی‌باشد.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

- ۱- برای مقابله با تجاوزات روسها به ایران در جریان جنگ‌های ایران و روس چه کسانی مأمور جلب نظر و فتوای علما شدند؟
 (۱) میرزا ابوالقاسم قمی و ملا احمد نراقی
 (۲) محمد جعفر نجفی و سید علی اصفهانی
 (۳) ملا باقر سلماسی و صدرالدین تبریزی
 (۴) میرزا عیسی قائم مقام و سید علی طباطبایی
- ۲- کدام یک درباره قصه خوانی در دوره اسلامی درست است؟
 (۱) نخستین قصه خوانان در کوفه و بصره بوجود آمدند.
 (۲) نخستین قصه خوانان در مکتب حجاز ظهور کردند.
 (۳) قصه خوانی در آغاز در مکتب حجاز و یمن به وجود آمد و با حمایت خلفای مروانی در دمشق گسترش یافت.
 (۴) قصه خوانی رونق خود را مدیون سیاست فرهنگی معاویه بود که همراه لشکر خود قصه خوانان را می‌برد.
- ۳- در فتوحات اسلامی حکم شهرهای مفتوح العنوة چه بود؟
 (۱) اسیران، غنایم و زمین‌های شهر به عنوان ملک فاتح به شمار می‌رفتند.
 (۲) اسیران به بردگی و غنایم مصادره و املاک اجاره داده می‌شد.
 (۳) اسیران با دادن فدیة آزاد می‌شدند و املاک به باج نقدی و تعهد خراج سالانه مکلف می‌شدند.
 (۴) اسیران و غنایم توسط حکومت اسلامی مصادره می‌شد، اما زمین‌ها به صاحبان آنها بازگردانده می‌شد.
- ۴- «باب عالی» در امپراطوری عثمانی چه نهادی بود؟
 (۱) شورای مرکب از خاندان حکومتی و درباریان
 (۲) شورای بزرگ ینی چری
 (۳) شورای مرکب از کارگزاران و امیران برجسته حکومتی
 (۴) شورای تنظیم دیدارها و نشست‌های حکومتی
- ۵- چرا حضور در جنگ‌های صلیبی و غلبه بر بیت المقدس برای شاهان اروپایی اهمیت داشت؟
 (۱) سبب یکدستی صلیبیان در برابر مسلمانان می‌شد و مقام پاپ و پادشاهان برابر می‌گردید.
 (۲) می‌توانستند در کنار پاپ به عنوان پادشاه شناخته شوند.
 (۳) زیرا با جنگ‌های صلیبی به بهبود اقتصادی قلمرو خود کمک می‌کردند.
 (۴) زیرا آنان طالب پادشاهی اورشلیم بودند که پس از پاپ دومین مقام مذهبی مهم بود.
- ۶- نخستین سلسله ایرانی که شیعه دوازده امامی را پذیرفت، کدام است؟
 (۱) مشعشعیان (۲) باوندیان (۳) علویان طبرستان (۴) آل کیا
- ۷- چه کسانی مکان‌یابی شهر کوفه و مهندسی آن را بر عهده داشتند؟
 (۱) مغیره بن شعبه و زیاد بن سمیه، حارث همدانی
 (۲) سلمان فارسی و حذیفه بن یمان، ابوالهیاج اسدی
 (۳) ابوموسی اشعری و مغیره بن شعبه، حارث همدانی
 (۴) عثمان بن حنیف و عبدالله بن مسعود، عامر بن سرحیل شعبی
- ۸- آخرین خلیفه عباسی را کدام سلطان عثمانی دستگیر نمود و با خود به استانبول برد؟
 (۱) بایزید (۲) سلیم اول (۳) سلیمان قانونی (۴) محمد دوم
- ۹- ریشه ناسازگاری فاطمیان و قرمطیان در چه امر سیاسی نهفته است؟
 (۱) ظهور عبیدالله مهدی با عنوان امام
 (۲) عزل حمدان قرمط از داعی‌گری توسط عبیدالله مهدی
 (۳) رد امامت اسماعیل بن محمد با ظهور عبیدالله مهدی
 (۴) گرایش قرمطیان به طبقات متوسط جامعه بر خلاف نظر عبیدالله مهدی
- ۱۰- پیدایی مذهب برغواطه در میان چه قبایلی با کدام ادعاها آمیخته است؟
 (۱) زناته- خارجی‌گری و نپذیرفتن تکالیف دینی سنگین برای بربرها
 (۲) اروبه- ارتداد و اختلاف فقهی و عقیدتی با دیگران
 (۳) مصامده- ادعای نبوت و تغییر در نماز، روزه و وضو
 (۴) لمتونه- ادعای مهدویت و انکار نسب امامان فاطمی
- ۱۱- به گفته مسعودی به هنگام بعثت رسول خدا(ص) تاریخ قریش بر چه اساسی تقویم می‌خورد؟
 (۱) وفات قصی بن کلاب و نضر بن کنانه
 (۲) جنگ‌های فجار و واقعه فیل
 (۳) وفات اسماعیل بن ابراهیم به مکه و واقعه فیل
 (۴) مرگ هشام بن مغیره مخزومی و واقعه فیل
- ۱۲- حکم توارث پیمان اخوت با نزول کدام آیه منسوخ شد؟
 (۱) و اتقوا یوماً ترجعون فیہ الی الله (بقره ۲۸۱)
 (۲) اولوا الارحام بعضهم اولی ببعض فی کتاب الله (انفال ۷۰)
 (۳) الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی (مائده ۴)
 (۴) لقد جاءکم رسول من انفسکم عزیز علیہ ما عنتم به (توبه ۱۲۸)
- ۱۳- پس از سقوط موحدان، کدام حکومت در تلمسان به وجود آمد؟
 (۱) بنی غانیه (۲) بنی عبدالواد (۳) بنی زبیری (۴) بنی مرین

- ۱۴- تسلط عبدالله بن زبیر بر مکه، عبدالملک را به چه فکری انداخته بود؟
 (۱) کوشش برای هم رای کردن فرزندان صحابه در مقابل عبدالله بن زبیر
 (۲) کمک گرفتن از قدرت مختار ثقفی برای بر هم زدن قدرت عبدالله بن زبیر
 (۳) کمک گرفتن از امویان ثروتمند برای جمع آوری سپاه در برابر عبدالله
 (۴) ساختن بنایی در بیت المقدس برای جایگزینی زیارت کعبه برای شامیان
- ۱۵- چرا منصور هاشمیه را برای پایتخت عباسیان انتخاب نکرد و بغداد را ساخت؟
 (۱) عباسیان از بقایای امویان در شام بیمناک می شدند.
 (۲) حضور راوندیه در هاشمیه آنجا را غیرقابل اعتماد کرده بود.
 (۳) مجاورت با کوفه خلافت جدید را به خطر می انداخت.
 (۴) هاشمیه به شکل پادگان شهر بود و قابلیت تبدیل به بافت شهری را نداشت.
- ۱۶- تنظیم شجره نامه ها و نسب نامه های قبایل عرب به کدام یک از افراد زیر نسبت داده شده است؟
 (۱) محمد بن سائب کلبی
 (۲) عباس بن هشام بن محمد کلبی
 (۳) سیف بن عمر تمیمی
 (۴) خلیل بن احمد بصری
- ۱۷- عامل ضعف و انحطاط سامانیان، کدام است؟
 (۱) نادیده گرفتن حقوق شهروندان تابع خود
 (۲) گرفتار شدن به حملات و شورش های داخلی و حملات قبایل شرقی
 (۳) استفاده از ترکان در نظام قدرت و نگهداری متصرفات
 (۴) ظهور قدرت های جدید و تأثیرگذار در روابط آنها با خلافت عباسی
- ۱۸- پس از وفات .....، فرزند پیامبر (ص): ..... از قریش ایشان را ابتر خواند.
 (۱) طاهر- ابوجهل (۲) عبدالله- عاص بن وائل (۳) قاسم- هاشم بن مغیره (۴) ابراهیم- ابوسفیان بن حرب
- ۱۹- امام هادی (ع) چه استدلالی در ابطال عقیده اهل جبر و تفویض داشتند؟
 (۱) خداوند ظالم نیست که بندگان خود را به گناه و فسق وادار کند.
 (۲) خداوند عادل تر از آن است که بر بندگان خود ظلم و ستم کند و آنان را به کاری وادار نماید که در طاقت آنان نباشد.
 (۳) خداوند مقتدرتر از آن است که همه امور جهان را به بندگان او واگذارد و سپس از آنان حسابرسی کند.
 (۴) خداوند عادل تر از آن است که بندگان را به گناه مجبور کند و مقتدرتر از آن است که کار را به بندگان واگذار کند.
- ۲۰- علل پیشرفت سپاه اسلام به فرماندهی طارق بن زیاد در اندلس چه بود؟
 (۱) اختلافات کنت جولیان و رودریک سلطان اندلس و همکاری رودریک با مسلمانان
 (۲) دشمنی سخت با یهودیان و تعقیب و تفتیش عقاید دینی آنان و مبارزه ویزیگوتها با مسیحیان
 (۳) اختلاف در میان طبقات اعیان ویزیگوت بر سر جانشینی، تعقیب و آزار یهودیان، روحیه جهادی سپاه اسلام
 (۴) نارضایتی مردم بر سر امتیازات طبقه اعیان ویزیگوت، همکاری گسترده یهودیان با مسلمانان، سپاه پر شمار مسلمانان
- ۲۱- کدام یک درباره جریان فلسفی در اندلس، درست است؟
 (۱) با تأسیس دولت موحدون در اندلس ابن باجه موفق شد بذر رشد افکار فلسفی را در اندلس بپاشد.
 (۲) فیلسوفان یهودی ابن میمون و ابن جبرول در انتقال فلسفه یونانی به عالم اسلام تأثیر فراوان داشتند.
 (۳) ابن طفیل و ابن باجه و سپس ابن حزم به رشد و گسترش فلسفه مشاء با گرایش اشراقی کمک کردند.
 (۴) ابن رشد با نگارش کتاب تهافت الفلاسقه در مبارزه با جریان ضد فلسفی موفقیت بزرگی برای رشد فلسفه به دست آورد.
- ۲۲- کدام یک درباره مذهب کلامی اشعری درست است؟
 (۱) بیشتر حنابله بغداد از پیروان سرسخت کلام اشعری بودند.
 (۲) در روزگار سلاجقه کلام اشعری رواج زیادی پیدا کرد.
 (۳) کلام اشعری به صورت مکتب کلامی شافعی ها و مالکی ها و حنبلی ها درآمد.
 (۴) برخلاف رشد افکار ماتریدی در سمرقند مرکز عقاید ابوالحسن اشعری در غرب اسلامی بود.
- ۲۳- مهمترین شرایط مطرح شده در نامه پیامبر (ص) برای دعوت اهل بحرین به اسلام کدام موارد بود؟
 (۱) عدم تعرض به قبایل مسلمان منطقه تهامه
 (۲) نمازگزاردن و زکات دادن و گرنه پرداخت جزیه
 (۳) جدا شدن از همراهی پادشاهان ساسانی و قبول اسلام
 (۴) دوری از درگیری با نومسلمانان و یاری نکردن قبایل مرتد
- ۲۴- کدام یک درباره نفوذ زبان فارسی در هند درست است؟
 (۱) بیش از هزار شاعر در طی حکومت های عادلشاهیان و نظامشاهیان و قطب شاهیان در دکن به ترویج زبان فارسی مشغول بودند.
 (۲) در دوره حکومت غزنویان هزاران شاعر پارسی گوی از ایران به هند مهاجرت کردند و به ترویج زبان فارسی پرداختند.
 (۳) در یک دوره چند صد ساله دودمان های شاهی ایرانی در هند، فارسی زبان و مروج زبان فارسی بودند.
 (۴) وجود ۶۰٪ واژگان فارسی در زبان اردو دلیل نفوذ زبان فارسی در هند می باشد.

- ۲۵- کدام یک از کتاب‌های جغرافیایی زیر در حوزه غرب اسلامی نوشته شده است؟
 (۱) تقویم البلدان اثر ابوالفداء
 (۲) معجم البلدان اثر یاقوت حموی
 (۳) احسن التقاسیم فی معرفة الاقالیم اثر مقدسی
 (۴) نزهة المشتاق فی اختراق الآفاق اثر ادریسی
- ۲۶- کدام گزینه درباره عنوان خلیفه درست است؟
 (۱) در دوران خلیفه اول عنوان خلیفه رسول الله (ص) استفاده می‌شد.
 (۲) در دوران خلیفه یزید سوم عنوان خلیفه الله به نام خلیفه افزوده شد.
 (۳) در دوران عمر بن عبدالعزیز امیر مؤمنان به خلیفه الله فی الارض بدل شده است.
 (۴) از دوران خلافت امام علی (ع) عنوان امیرمؤمنان به خلیفه الله فی الارض بدل شده است.
- ۲۷- الملك الصالح طلائع بن رزیک چه کسی بود؟
 (۱) از وزرای الحاکم خلیفه فاطمی مصر بود.
 (۲) از امرای شیعه دوازده امامی آخرین خلیفه فاطمی بود.
 (۳) از سرداران عبیدالله مهدی نخستین خلیفه فاطمی بود.
 (۴) یکی از بزرگترین سرداران خلفای فاطمی و فاتح یمن و حجاز برای فاطمیان بود.
- ۲۸- ناوگان امپراطوری عثمانی در زمان سلطان ..... و برای ..... به خلیج فارس راه پیدا کرد.
 (۱) سلیم اول - فتح گجرات هند
 (۲) سلیم اول - شکست شاه اسماعیل
 (۳) سلیمان قانونی - رقابت با پرتغالی‌ها
 (۴) عبدالحمید دوم - مقابله با انگلیسی‌ها
- ۲۹- قانون اساسی و حکومت مبتنی بر مجلس در امپراطوری عثمانی توسط ..... تدوین و توسط ..... پادشاه عثمانی پذیرفته شد.
 (۱) مدحت پاشا - عبدالحمید دوم
 (۲) مصطفی بیرقدار - سلیم سوم
 (۳) مصطفی کمال پاشا - عبدالحمید دوم
 (۴) ابراهیم پاشا - عبدالحمید
- ۳۰- کدام یک درباره ابوفراس حمدانی درست است؟
 (۱) از سرداران قبیله حمدان و در دربار صلیحیان یمن بود.
 (۲) نام وی حسن بن حمدانی و از شعرای دربار ناصرالدوله حمدانی بود.
 (۳) وی از سرداران سیفالدوله حمدانی و شاعر مرثیه سرای امام حسین (ع) بود.
 (۴) از مجاهدان اسلام و سرداران همدانیان در برابر حملات رومی‌ها در سرزمین جزیره بود.
- ۳۱- از جمله ایرانیانی که در دربار قطب شاهیان مقام صدارت اعظمی یافت، کدام است؟
 (۱) شاه طاهر جنیدی وزیر سلطان عبدالله قطب شاه
 (۲) میرمحمد مؤمن استرآبادی وزیر محمد قلی قطب شاه
 (۳) حکیم الملک اردستانی وزیر احمد قطب شاه
 (۴) فیضی وزیر سلطان ابراهیم قطب شاه
- ۳۲- هاشمیه به کدام فرقه اطلاق می‌شود؟
 (۱) قائل به امامت عباسیان هستند.
 (۲) بیروان هاشم بن رزام هستند.
 (۳) مدعی امامت بنی‌هاشم در برابر بنی امیه هستند.
 (۴) قائل به امامت ابوهاشم بعد از پدرش هستند.
- ۳۳- منظور از ممالیک برجی کدام بود؟
 (۱) ممالیک بحری
 (۲) ممالیک چرکس
 (۳) ممالیک ترکی که در اطراف و بیرون قلعه ساکن بوده‌اند.
 (۴) بردگانی که در برج‌های قلعه ساکن بوده‌اند.
- ۳۴- کدام یک درباره محتوای سخنان و اعلام وفاداری‌های اصحاب امام حسین علیه السلام در شب عاشورا درست است؟
 (۱) تأکید بر رابطه مستقیم و نزدیک امام حسین (ع) با رسول خدا (ص)
 (۲) تأکید بر پیروی از دین علی (ع) و دوری از خاندان بنی مروان
 (۳) جدا شدن از امام حسین (ع) به منزله کنار گذاشتن اسلام و تشیع است.
 (۴) ترک امام حسین (ع) موجب محرومیت آنان از شفاعت رسول خدا (ص) و علی (ع) خواهد بود.
- ۳۵- نتیجه نبرد دوم عثمانی - مملوکی ۹۲۳-۹۲۲ هـ/ ۱۵۱۶-۱۵۱۷ م چه بود؟
 (۱) انجام اصلاحاتی در امور اماکن مقدس
 (۲) شکست عثمانی
 (۳) شکست ممالیک بحری
 (۴) ورود عثمانی به مصر
- ۳۶- عقاید مشبیه در کدام گزینه مطرح شده است؟
 (۱) تفسیر مبالغه‌آمیز متون دینی
 (۲) کیفیت نزول وحی الهی به امور زمینی
 (۳) ذات فرشتگان و ارتباط دادن آنها با انسان
 (۴) صفات خداوند و شناخت ذات باری تعالی و تطبیق آن با بشر

- ۳۷- فرقه بشیریه در میان واقفیه چه ادعایی داشتند؟
 (۱) امامت محمد فرزند امام هادی (ع) و غیبت وی
 (۲) غیبت موسی بن جعفر (ع) و وصایت محمدبن بشیر
 (۳) رحلت امام رضاع (ع) و حیرت در امامت امام محمد بن علی (ع)
 (۴) حیرت پس از شهادت امام حسن عسکری (ع) و بشارت به خالی نبودن زمین از حجت
- ۳۸- کدام گروه اعتقاد دارند «ایمان امت از ایمان انبیاء کمتر نیست و بهشت و دوزخ نیز جاودان نمی‌باشند»؟
 (۱) جهمیه (۲) قدریه (۳) معتزله (۴) مرجئه
- ۳۹- چه عاملی سبب تفاوت گرایش‌های مختلف در میان متصوفه شده است؟
 (۱) وجوه اختلاف صوفیان با فقها
 (۲) توجه بیشتر برخی متصوفه به مبانی عرفانی
 (۳) اختلاف و افتراق صوفیان با دیگر اندیشه‌ها
 (۴) وجوه افتراق و اختلاف کلامی و اعتقادی صوفیان
- ۴۰- اندیشه نفی سلطه قدرت‌های خارجی بر مسلمانان از کدام قاعده نشأت گرفته است؟
 (۱) قاعده قسط در آیه «لقد ارسلنا رسلنا ... ليقوم الناس بالقسط»
 (۲) قاعده نفی سبیل در آیه «لن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلا»
 (۳) قاعده برتری قوای نظامی مسلمانان در آیه «و اعدوا لهم ما استطعتم من قوه»
 (۴) قاعده برتری اسلام بر ادیان دیگر در آیه «هو الذي ارسل رسوله بالهدى ... ليظهره على الدين كله»
- ۴۱- اندیشه‌های ابومنصور ماتریدی در میان کدام گروه از اهل سنت طرفداران بیشتری یافت؟
 (۱) شافعیان (۲) مالکیان (۳) حنفیان (۴) حنابله
- ۴۲- کدام گروه از خوارج مخالفان خود را مشرک و برائت از آنها را واجب می‌دانستند؟
 (۱) ازرقه (۲) اباضیه (۳) نجدات (۴) صفریه
- ۴۳- حضور شیخ مرتضی انصاری در حوزه نجف به رشد و کمال کدام علم کمک کرد؟
 (۱) اصول (۲) عرفان (۳) اخلاق (۴) شریعت و فقه
- ۴۴- کدام عامل به رشد و نشأت اندیشه تاریخی در میان مسلمانان کمک کرد؟
 (۱) ظهور حکومت‌ها و خلافت‌های فراگیر در میان مسلمانان
 (۲) قصد حاکمیت‌ها به شناسایی اساس دین و شریعت
 (۳) ارائه تصویر روشنی از هستی از خلقت تا قیامت در اسلام
 (۴) وظیفه‌مندی حکومت‌ها به پاسخگویی در برابر عملکردشان
- ۴۵- هدف اقتصادی از ایجاد حسبه در میان دولت‌های اسلامی چه بود؟
 (۱) لزوم توجه به صلاحیت بازاریان
 (۲) کنترل و نظارت بر تجار و تجارت
 (۳) ساماندهی کارگران غیر مسلمان و صاحبان حرف و صنایع
 (۴) امر به معروف و نهی از منکر در بخش‌های اقتصادی
- ۴۶- قدیم‌ترین آثاری که تاریخ را به عنوان علم دارای موضوع در میان مسلمانان می‌شناسند، کدام است؟
 (۱) البدء و التاریخ مقدسی، مفاتیح العلوم خوارزمی، التوبیخ سخاوی
 (۲) مفاتیح العلوم خوارزمی، احصاء العلوم فارابی، رسائل اخوان الصفا
 (۳) سنی ملوک الارض حمزه اصفهانی، التوبیخ سخاوی، البدء و التاریخ مقدسی
 (۴) رسائل اخوان الصفا، احصاء العلوم فارابی، التنبيه و الاشراف مسعودی
- ۴۷- کدام گزینه درباره‌ی تاریخ نگاری ملل و نحل، درست است؟
 (۱) کتاب اصول النحل اثر عبدالله بن محمد الناشی الاکبر درباره فرق شیعه است.
 (۲) مقالات الاسلامیین اثر سعدبن عبدالله اشعری قمی درباره فرق و مذاهب اسلامی است.
 (۳) دانشی که به سیر شکل‌گیری و شاخه‌های گوناگون فرق و ادیان و عقاید کلامی آنان می‌پردازد.
 (۴) الفصل فی الملل و الاهواء النحل اثر ابوالمعالی محمد حسین علوی درباره مذاهب اسلامی به فارسی است.
- ۴۸- کدام فقیه شیعه پیشنهاد داد فقه امامی بر بنیان اجماع پایه‌گذاری شود؟
 (۱) سید مرتضی (۲) شیخ صدوق (۳) شیخ کلینی (۴) شیخ طوسی
- ۴۹- کدام گزینه درباره غالیان عصر امام باقر (ع)، درست است؟
 (۱) آنان معتقد بودند حکم گناهکاران را باید به روز جزا موکول کرد.
 (۲) همه مجرمات را حلال و قیامت را انکار می‌کردند و تناسخ را نمی‌پذیرفتند.
 (۳) آنان به الوهیت افراد و ابناء بشر و انتقال روح از جسد مردگان به زنده‌ها قائل بودند.
 (۴) آنان واجبات عملی اسلام را تحقیر می‌کردند و با سیاست فرهنگی امویان هماهنگ بودند.

- ۵۰- مغیره چه گروهی بودند؟
 (۱) معتقد به رجعت مردگان بودند و جسمانیت خدا را رد می‌کردند.
 (۲) پیروان مغیره بن سعید بجلی بودند که مدعی پیامبری و دانستن اسم اعظم بود.
 (۳) پیروان مغیره بن شعبه بودند که امامان را به حد خدایی می‌رساند و خود را پیامبر امامان می‌دانست.
 (۴) برای خدا جسمانیت قائل بودند و او را مردی دارای اعضا و جوارح و تاج می‌دانستند ولی پیامبری مغیره را رد می‌کردند.
- ۵۱- بیانیه چه گروهی بودند؟
 (۱) پیروان عبدالله بن عمرو و قائل به حلول روح ابوهاشم در عبدالله بودند.
 (۲) پیروان عبدالله بن عمرو مشهور به بیان و معتقد بودند که اسباط چهار نفرند علی(ع) و حسن(ع) و حسین(ع) و چهارمین آنها عبدالله است.
 (۳) پیروان بیان بن سمعان که آیه «هذا بیان للناس» را بر خود تطبیق می‌کرد و گفت روح خدا در علی(ع) فرود آمده است.
 (۴) پیروان ابو منصور عجلی مشهور به بیان بودند که می‌گفت هر کس با شما مخالفت ورزید، کافر و مشرک است و باید او را کشت.
- ۵۲- کدام گزینه درباره قرامطه، درست است؟
 (۱) معتقد بودند که محمد بن اسماعیل رسالت و شریعت جدیدی خواهد آورد.
 (۲) معتقد بودند که حضرت محمد (ص) هنگام انتصاب علی(ع) در غدیر خم رسالت خود را زایل و تنها امام باقی ماند.
 (۳) قائل به تناسخ و اباحی‌گری بودند و همه محرّمات را حلال می‌شمردند ولی ادعای نبوت برای محمد بن اسماعیل نمی‌کردند.
 (۴) عدد پیامبران و امامان را هفت نفر و محمد بن اسماعیل را مهدی می‌دانستند که شریعت محمد (ص) را منسوخ می‌کند.
- ۵۳- ضربات غلات به تشیع کدام است؟
 (۱) مشغول کردن رهبران شیعه، جذب شیعیان ساده لوح، ایجاد اختلاف در صفوف شیعیان
 (۲) ساختن حجم وسیعی از روایات دروغین و حدیث‌سازی به شیوه دسّ و نقل روایات مستفیض
 (۳) ساختن احادیث دروغین، ترویج عقاید باطل در میان شیعیان و همکاری با بنی امیه در سرکوب شیعیان
 (۴) جذب شیعیان ساده دل، ایجاد تفرقه در میان صفوف شیعیان، کشتار شیعیان و دوستان امامان
- ۵۴- کدام گزینه درباره علل رشد غلو، درست است؟
 (۱) نفوذ عقاید زرتشتی و مزدکی و مانوی و علوم یونانی در میان آنان
 (۲) جهل و ناآگاهی و استبداد و خودرأیی و سوء استفاده مالی و اباحی‌گری
 (۳) نفوذ عقاید ادیان پیش از اسلام، سوء استفاده مالی و نفوذ عقاید یونانی
 (۴) اباحی‌گری و ترک واجبات و سوء استفاده مالی و عشق و علاقه مفرط به علوم یونانی
- ۵۵- کدام گزینه درباره عقاید شیخ‌احمد احسائی، درست است؟
 (۱) اعتقاد داشت اصول دین ۴ رکن دارد: توحید، نبوت، امامت و عدل خداوند
 (۲) اعتقاد به شیعه کامل و لغو بودن معاد و عدل را جزء اصول دین می‌دانست.
 (۳) وی عقیده اخباری داشت و اخبار را به ظاهر تأویل می‌کرد و شیعه کامل را واسطه فیض امام و امت می‌دانست.
 (۴) وی عقیده داشت معاد جسمانی وجود ندارد و ائمه مظاهر تجسم یافته خدا و واسطه فیض هستند و عدل جزء اصول دین است.
- ۵۶- حشویه لقب کدام گروه بود؟
 (۱) گروه‌هایی که پیرو مسلک ابو داود اصفهانی بودند.
 (۲) از سوی معتزلیان به گروهی افراطی از اهل حدیث داده شده است.
 (۳) لقب عمومی فرقه‌هایی است که قائل به عین ذات بودن صفات خداوند هستند.
 (۴) لقب عمومی فرقه‌هایی است که قائل به همانندی صفات خداوند با انسان هستند.
- ۵۷- کدام گزینه درباره سید کاظم رشتی، درست است؟
 (۱) شیخیه آذربایجان او را پیشوای مذهبی خود می‌دانند و هور قلیایی را به جای معاد جسمانی به وی نسبت می‌دهند.
 (۲) شیخیه وی را جانشین شیخ احمد احسائی می‌دانند وی طرح رکن رابع را در عقاید شیخیه تبیین کرد.
 (۳) وی جانشین حاج محمد کریم خان کرمانی است و کریم خانیّه او را پیشوای مذهبی خود می‌دانند.
 (۴) وی در مقابل حاج محمد کریم خان کرمانی رهبر کریم خانیّه ادعای پیشوایی شیخیه را کرد.
- ۵۸- چرا پیروان عبدالله بن افطح بعد از مدتی امامت امام کاظم(ع) را پذیرفتند؟
 (۱) عدم ذکر نام عبدالله در وصیت امام صادق(ع)
 (۲) همکاری عبدالله با منصور خلیفه عباسی
 (۳) عدم پاسخگویی عبدالله به سوالات و مرگ زود هنگام‌اش
 (۴) چون نسبت به امام کاظم(ع) اولاد کوچکتر امام صادق بود.

- ۵۹- احیاء مکتب معتزله بصره در نتیجه کوشش‌های چه کسی بود؟
 (۱) حسن بصری (۲) واصل بن عطا (۳) ابوعلی جبایی (۴) ابوالهذیل علاف
- ۶۰- استناد مهاجرین در برابر انصار در سقیفه به امامت قریشی، موجب چه امری در دولت‌های اسلامی گردید؟
 (۱) مشروعیت خلافت عباسی از سوی همه دولت‌های اسلامی تا سقوط بغداد
 (۲) مشروعیت خلافت رسول الله (ص) از سوی انصار تا پایان خلافت خلیفه دوم
 (۳) مقبولیت خلافت اموی و عباسی از سوی همه مسلمانان تا سقوط بغداد
 (۴) مشروعیت خلافت در قریش و استمرار آن تا عزل متوکل سوم عباسی به وسیله سلیم اول
- ۶۱- اساس نظریه سیاسی امام غزالی بر چه چیزی استوار است؟
 (۱) وفاداری رعیت به سلطان
 (۲) رابطه میان خلافت و سلطنت
 (۳) غزالی از ابتدا تا پایان عمر به انزوای سیاسی معتقد بود.
 (۴) پایه آن بر مذهب حق و وفاداری شخص سلطان به عدالت است.
- ۶۲- کدام گزینه اندیشه امام فخر رازی درباره سیاست را بیان می‌کند؟
 (۱) سیاست دو نوع است سیاست علما و سیاست حکما و فلاسفه
 (۲) صفات پادشاه حلم، کرم، عقل، اندیشه و مهربانی با رعیت است.
 (۳) شرایط خلافت و جانشینی صاحب شریعت این است که عادل باشد و اعمال سلطان تحت کنترل عقل او باشد.
 (۴) سیاست عالی‌ترین هنر است و جامعه همچون بدن و سیاست، قلب که اعضای دیگر بدن تحت فرمان اوست.
- ۶۳- کدام یک درباره اندیشه عبدالله بن مقفع صحیح است؟
 (۱) وی معتقد است که اطاعت شایسته هر پادشاه غیر عادل است.
 (۲) ویژگی مهم سلطان بیشتر عدالت است تا علم، و نیازی به موهبت دانش و علم برای سلطان نیست.
 (۳) وی در ادب الصغیر دست حاکم را در انتخاب کارگزار باز می‌گذارد و نیازی به نظارت بر آنان نمی‌بیند.
 (۴) ادب الکبیر یکی از نخستین آیین‌نامه‌های شهریاری در زبان عربی درباره پادشاهی مطلق و خودکامه است.
- ۶۴- درویشان منشعب از کدام فرقه بودند و به چه نامی خوانده می‌شوند؟
 (۱) اسماعیلیان - موحدون (۲) زیدیه - منصورون (۳) کیسانیه - موحدون (۴) نصیرییه - مومنان
- ۶۵- حکومت صلیبیون در یمن به کدام شاخه‌ی اسماعیلیه گرایش داشتند؟
 (۱) حافظیه (۲) طیبی‌ها (۳) قرامطه (۴) نزاریه
- ۶۶- کدام گزینه در مورد غلات طیاره درست است؟
 (۱) ائمه را خدا می‌دانستند.
 (۲) ائمه را پیامبر می‌دانستند.
 (۳) شکل تکامل یافته غلات کیسانی بودند.
 (۴) غلات درون گروهی قرن دوم هجری بودند.
- ۶۷- رئیس مذهب مفوضه، چه کسی و متوفی در چه سالی بود؟
 (۱) بیان بن سمعان نعدی - ۱۱۹ هـ
 (۲) ابوجعفر محمد بن سنان زاهری - ۲۲۰ هـ
 (۳) مفضل بن عمر جعفی صیرفی - ۱۷۹ هـ
 (۴) ابوالخطاب محمد بن ابی زینب اسدی - ۱۳۸ هـ
- ۶۸- عقاید قزلباشیه، کدام است؟
 (۱) براساس عقاید دینی و فلسفی و غیر سیاسی پدید آمد.
 (۲) ایمان را مایه نجات و رهایی از قیود اخلاقی می‌دانند.
 (۳) طرفدار حکومت مردم بر مردم و غارت اموال مخالفان بودند.
 (۴) مذهبشان ترکیبی از عقاید نصیرییه است و معتقدند خدا در علی (ع) تجسم یافت.
- ۶۹- دیدگاه ابن تیمیه درباره خلافت کدام است؟
 (۱) مباحث و وظیفه‌ای بر دوش افراد است تا به صورت فعال در اداره حکومت و حیات اجتماعی شرکت کنند.
 (۲) نظریه اهل سنت در زمینه انتخابی بودن امام را نمی‌پذیرد ولی مباحثه میان امام و رعیت را تأکید می‌کند.
 (۳) از نظر عقل و دین لزوم وجود یک رهبر را بیان می‌کند ولی خلافت را واجب نمی‌داند.
 (۴) او معتقد است تعداد امامان در هر زمان نامحدود است.
- ۷۰- تفاوت شیخیه کرمان و آذربایجان در چیست؟
 (۱) شیخیه کرمان گرایش به اخباری‌گری دارند ولی شیخیه آذربایجان به اجتهاد و تقلید معتقدند.
 (۲) شیخیه کرمان به عصمت ائمه قائل‌اند ولی شیخیه آذربایجان عصمت ائمه را زیر سوال می‌برند.
 (۳) شیخیه کرمان گرایش‌های فلسفی و کلامی دارند ولی شیخیه آذربایجان گرایش اخباری‌گری دارند.
 (۴) شیخیه کرمان منکر اصل رکن رابع هستند ولی شیخیه آذربایجان رکن رابع را جزء اصول دین می‌دانند.
- ۷۱- پیشگام مکتب تاریخ‌نگاری عراق چه کسی است؟
 (۱) ابوالحسن مدائنی (۲) عبدالله بن مقفع (۳) عبدالله بن ابی رافع (۴) هشام بن محمد کلبی

- ۷۲- کدام مورد از دلالت‌های سوء استفاده در تاریخ نیست؟
 (۱) تاریخ را تابع یک نظریه کردن
 (۲) تاریخ را تابع سیاست دانستن
 (۳) تاریخ را به معنای گزارش و رویداد دیدن
 (۴) انواع تجربه‌های تاریخی را در ذهن انباشتن
- ۷۳- تعیین مسئله در یک پژوهش تاریخی یعنی:
 (۱) نکته‌ای در پژوهش که محور اصلی جنبه‌های مختلف موضوع پژوهش باشد.
 (۲) یافتن کلیاتی درباره تحقیق و سابقه آن که می‌توان از آن موضوع را برگزید.
 (۳) انتخاب موضوع که با مراجعه به مدارک و مراجع در آن تحقیق می‌شود.
 (۴) روشن شدن هدف پژوهش که تحقیق آن را برآورده می‌سازد.
- ۷۴- نقد بیرونی روایت یعنی: دریافت اصالت روایت .....
 (۱) از لحاظ انگیزه و علایق راوی
 (۲) از لحاظ ویژگی‌های تحریری سند
 (۳) از لحاظ غلبه پیش فرض‌ها یا عدم آن بر روایت
 (۴) شناخت وضعیت و شرایط تاریخی عصر راوی
- ۷۵- تحلیل گفتمان به کدام حوزه از روش‌های تحقیق تاریخی تعلق دارد؟
 (۱) توصیفی
 (۲) تبیینی
 (۳) کمی
 (۴) کیفی
- ۷۶- کدام یک زمینه شکل‌گیری تاریخ‌نگاری مالی در اسلام است؟
 (۱) نحوه و میزان دریافت خراج، جزیه، خمس و صدقات می‌باشد.
 (۲) توجه به اقتصاد و بازار مسلمانان که جزء لاینفک هر تمدنی می‌باشد.
 (۳) نحوه اداره شرعی سرزمین‌های مفتوحه را می‌گویند و درباره شئون مالی و قواعد تنظیم خراج می‌باشد.
 (۴) نحوه و میزان دریافت خراج، زکات و خمس شهرهای گوناگون را گویند و درباره قواعد اخذ خمس و صدقات است.
- ۷۷- کدام یک درباره صحابه‌نگاری درست است؟
 (۱) صحابه‌نگاری با تسمیه‌نگاری یا اسماء نگاری آغاز شد.
 (۲) صحابه نگاری محلی با تسمیه نگاری محلی از قرن ششم آغاز شد.
 (۳) نخستین صحابه‌نگار ابن اثیر با نگارش اسد الغابه فی معرفة الصحابه بود.
 (۴) جامع‌ترین کتاب صحابه‌نگاری الاستیعاب فی اسماء الاصحاب اثر ابن عبدالبر قرطبی است.
- ۷۸- کدام یک درباره ساختار سیره نگاری درست است؟
 (۱) اخباریان در نقل روایات سیره ناگزیر شدند برای پیوند دادن حوادث اسناد را ذکر نکنند.
 (۲) روایاتی را که محدثان در باب سیره و مغازی با ذکر سلسله سند جمع‌آوری کردند.
 (۳) روایاتی که بدون سند محدثان و اخباریان در باب مشخصی جمع‌آوری می‌کنند.
 (۴) اخباریان در نقل روایات رسول الله (ص)، از محدثان در ذکر اسناد پیروی نکردند.
- ۷۹- کدام یک از منابع درباره نهاد وزارت و شرح احوال وزرای اسلامی می‌باشد؟
 (۱) الوزراء و الکتاب شرح احوال وزرا تا پایان خلافت عباسی
 (۲) تجارب السلف نوشته هندوشاه بن نخجوانی در تاریخ وزرای دولت سلجوقی
 (۳) دستورالوزراء نوشته غیاث‌الدین خواند میر شرح احوال وزرای اسلام تا ۹۱۴ هجری
 (۴) نسائم الاسحار من لطائف الاخبار نوشته ناصرالدین منشی کرمانی شرح احوال وزرای اسلامی تا اواسط دوره صفویه
- ۸۰- خط حدیث و خط قبيله دو جریان تاریخ‌نگاری در جامعه نخستین اسلامی در کدام مناطق پیگیری می‌شد؟
 (۱) یمن - مدینه
 (۲) کوفه - بصره
 (۳) کوفه و مصر - مدینه
 (۴) مدینه - کوفه و بصره
- ۸۱- کتب طبقات در تدوین اخبار تاریخی شامل ..... است.
 (۱) دو عنصر مکان و زمان
 (۲) دو عنصر مکان و موضوع
 (۳) سه عنصر موضوع، مکان و زمان
 (۴) سه عنصر موضوع، تسلسل تاریخی و تقسیم‌بندی مکانی
- ۸۲- روش‌های تاریخ‌نگاری کدام است؟
 (۱) عربی - ایرانی - یونانی
 (۲) روایی - ترکیبی - تحلیلی
 (۳) یهودی مسیحی (بیزانسی) اسلامی (قرآن و سنت)
 (۴) عربی (اسلامی) ایرانی، مسیحی (بیزانسی - سریانی)
- ۸۳- کتاب دعائم الاسلام از کیست و موضوع آن چیست؟
 (۱) قاضی نعمان - فقه اسماعیلی
 (۲) ابوالحسن اشعری - ملل و نحل
 (۳) ابوالهذیل علاف - کلام معتزلی
 (۴) ابوبکر باقلانی - کلام اشعری
- ۸۴- کدام عبارت، درباره جنبش ترکان جوان در عثمانی درست است؟
 (۱) یک جنبش قوم‌گرایانه ترکی لائیک بود.
 (۲) یک جنبش ضد نظام فنودالی و حامی محمد علی پاشا در مصر بود.
 (۳) هدف آنان به دست آوردن آزادی فردی و اتحاد اسلامی بود.
 (۴) هدف آنان ایجاد نظام مشروطه و حمایت گسترده از سلطان عثمانی بود.

- ۸۵- موضوعات کتب فتوح نگاری کدام است؟
 (۱) اوضاع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی اقتصادی و چگونگی فتح یک شهر یا یک ناحیه را در بر دارد.
 (۲) شامل تاریخ دقیق فرهنگی و دینی و چگونگی فتح یک شهر یا یک ناحیه می‌باشد.
 (۳) به چگونگی فتح یک شهر یا یک ناحیه و شرح احوال فاتحان و راویان می‌پردازد.
 (۴) این گونه تاریخ‌نگاری به فتح یک شهر یا یک ناحیه و تاریخ مذاهب اسلامی و قبایل عرب می‌پردازد.
- ۸۶- حسین بن محمد دیاربکری صاحب چه کتابی بود و چه شغلی داشته است؟
 (۱) تاریخ الخلفا - قاضی بغداد
 (۲) تاریخ الخمیس - قاضی مدینه
 (۳) مناسک حج - پرده‌دار خانه کعبه
 (۴) الخمیس فی احوال الانفس النفیس - قاضی مکه
- ۸۷- کدام گزینه درباره تواریخ محلی طبرستان درست است؟
 (۱) همه تاریخ‌های محلی موجود طبرستان و گیلان فرهنگنامه‌های محلی هستند.
 (۲) بیشتر تاریخ‌های محلی موجود طبرستان فرهنگنامه‌های محلی و مزارات هستند.
 (۳) تاریخ‌های محلی موجود طبرستان درباره سلسله‌های محلی و مزارات هستند.
 (۴) بیشتر تاریخ‌های محلی موجود طبرستان تاریخ‌نامه سلسله‌های حکومت‌گر هستند.
- ۸۸- وجه تمایز تاریخ نگاری ایرانی کدام است؟
 (۱) باور به تدوین اخبار انبیاء از طریق اخبار یهودی و عهد عتیق و شاهان ایرانی همچون التاج فی سیرت انوشیروان
 (۲) تدوین تاریخی با محدودیت اساطیر ایرانی همچون رستم و اسفندیار و شهرزاد و پرویز
 (۳) تدوین آثار درباره سیرت پادشاهان و آیین ملکداری ایرانی مثل آیین‌نامه و خداینامه
 (۴) تدوین تاریخی با غلبه بر تاریخ در خدمت فرمانروایان و پادشاهان همچون اخبار ذوالقرنین
- ۸۹- وجه تمایز مکتب حجاز با عراق کدام است؟
 (۱) تدوین اخبار مقتل در مکتب عراق و اخبار فتوح در مکتب مدینه
 (۲) نقل روایات سیره و مغازی در مکتب حجاز و اخبار فتوح در مکتب عراق
 (۳) نقل روایات ایام و نسب در مکتب حجاز و اخبار مغازی در مکتب عراق
 (۴) در مکتب عراق انسبایان در نگارش انساب و در مکتب حجاز در اخبار فتوح دیدگاه تاریخی خود را عرضه می‌کردند.
- ۹۰- کهن‌ترین کتاب مالی و خراجی در رابطه با مسائل مالی دولت‌های اسلامی کدام است؟
 (۱) الخراج و صنعة الکتابه قدامة بن جعفر
 (۲) الاموال (الخراج) قاضی ابویوسف
 (۳) الاحکام السلطانیة ماوردی
 (۴) الخراج یحیی بن آدم قرشی

گروه امتحانی	شماره پاسخنامه	نوع دفترچه	عنوان دفترچه
علوم انسانی	1	F	مجموعه علوم تاریخی / 1

شماره سوال	گزینه صحیح	شماره سوال	گزینه صحیح	شماره سوال	گزینه صحیح
1	3	31	2	61	2
2	4	32	4	62	4
3	1	33	4	63	4
4	3	34	1	64	1
5	4	35	4	65	2
6	2	36	4	66	1
7	2	37	2	67	3
8	2	38	1	68	4
9	1	39	4	69	3
10	3	40	2	70	1
11	4	41	3	71	3
12	2	42	1	72	4
13	2	43	1	73	1
14	4	44	3	74	2
15	3	45	4	75	4
16	1	46	2	76	3
17	3	47	3	77	1
18	2	48	1	78	2
19	4	49	3	79	3
20	3	50	2	80	4
21	1	51	3	81	3
22	2	52	4	82	2
23	2	53	1	83	1
24	3	54	2	84	1
25	4	55	3	85	1
26	1	56	2	86	4
27	2	57	2	87	4
28	3	58	3	88	3
29	1	59	3	89	2
30	3	60	4	90	2

خروج